

Notat til Folketingets Forsvarsudvalg i forbindelse med KOMBITs foretræde vedrørende cybersikkerheds-truslerne for de kommunale it-løsninger

Dette notat har til hensigt at skabe opmærksomhed på blinde vinkler i det danske cyberforsvar og den trussel, der ligger heri, samt at pege på nogle løsninger.

I dag er det kommunale Danmark for store dele overladt til sig selv, når det kommer til cybersikkerhed. De kommunale it-systemer er ikke kategoriseret som kritisk infrastruktur. Det vil sige, at det danske valgsystem, udsatte børn og unges data, flere ydelsessystemer, ældreplejens værktøjer, etc. ikke betragtes som kritisk i national forstand og derfor ikke kan drage nytte af viden fra Center for Cybersikkerhed og koordinering med Forsvaret.

I dag er situationen, at det er hver enkelt kommunes lokale opgave at prioritere cybersikkerhed for kommunens it-løsninger. "Worst-case"-scenarierne af cyberhændelser kan være stop for udbetalinger af ydelser som kontanthjælp, manglende indsigt i hvilken medicin der skal udleveres af plejepersonalet, manglende sagsbehandlingsoverblik af udsatte børn og unge eller et kompromitteret Folketingsvalg. Sådanne cyberangreb kan blive udført af fjendtlige statsaktører, terrororganisationer eller andre kriminelle elementer for enten at afpresse det offentlige Danmark for penge eller for at skabe mistillid og for generelt at nedbryde samfundsordenen.

Der er nogle oplagte handlinger, der kan være medvirkende til at øge sikkerheden. Det vigtigste, og helt indlysende, er at sikre et betydeligt intensiveret samarbejde på tværs af det offentlige. Vi anbefaler en samarbejdsmodel, hvor den offentlige sektor overvåges og beskyttes af en række specialiserede "paraplyer" med stor forretningsviden, som hver især kan beskytte sektorerne. Disse eksisterer allerede i form af FSOR, DCISSund, DCIStransport, etc., men kommunerne har i dag ikke en "paraply". Den kan KOMBIT påtage sig for den kommunale sektor. Hen over de forskellige paraplyer skal man have en national "paraply".

Desuden vil sikkerheden kunne styrkes betragteligt, hvis vi ligeledes intensiverer et tæt samarbejde med hele den private sektor. Modellen handler om at kunne dele data om vores sårbarheder og hændelser samt koordinere indsats. Der skal tænkes nationalt og lokalt i cybersikkerheds-strategierne.

Vi opfordrer til, at man betragter det, samlede danske cyberforsvar, som en fælles opgave, der skal løftes af forskellige dele af det danske samfund – i tæt samarbejde. Det cyberfaglige perspektiv vil være forskelligt fra en kommune til de forskellige dele af eks. forsvaret, hospitalsvæsenet og politiet, da de løfter forskellige opgaver. Omvendt giver det mening at bygge enheder af passende størrelse, så stordrift kan udnyttes.

Med venlig hilsen

Kristian Vengsgaard,

Administrerende direktør i KOMBIT

En kommune har typisk 400-500 forskellige it-løsninger på tværs i kommunen.

Det er f.eks.: Danmarks valgsystem, Aula, økonomisystemer, planlægningsværktøjer, dokumenthåndtering, ydelsesudbetaling, trafik-overvågning, rute- og vagtplanlægning, ESDH, valgsystem, miljøovervågning, varslingsystemer, adgangsstyring, etc. De indeholder alle former for persondata, beskyttede adresser (fx på voldsudsatte mødre) eller folk under politibeskyttelse, sygdomshistorik, etc.

KOMBIT driver som kommunernes it-fællesskab 25 it-løsninger for kommunerne, blandt de mest kritiske for det danske samfund kan nævnes:

- Aula
- Borgerblikket (Den fælleskommunale løsning, der udstiller data på borger.dk)
- Danmarks valgsystem
- Digitalisering – Udsatte Børn og Unge (DUBU)
- Kommunernes Pensionssystem
- Kommunernes Ydelsessystem (kontanthjælpssystemet)
- Sygesikring
- Ydelsesrefusionen (der beregner de månedlige pengeoverførsler mellem stat og kommune)